

PATVIRTINTA
Utenos socialinės globos namų direktoriaus
2021-04-26 įsakymu Nr. (1.4) V-48

UTENOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2021 – 2022 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Utenos socialinės globos namų (toliau – Įstaiga) Korupcijos prevencijos programos (toliau – Antikorupcinė programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę Įstaigoje.
2. Ši programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 60-1945) ir kitais teisės aktais. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos antikorupcinės programos 2019-2020 metų antikorupciniu priemonių planu, patvirtintu Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. A1-526.
3. Antikorupcinė programa padės vykdyti kryptingą korupcijos prevencijos politiką, o Antikorupcinės programos įgyvendinimo priemonės padės užtikrinti skaidresnę, veiksmingesnę ir viešesnę Įstaigos darbuotojų veiklą (toliau – darbuotojai).
4. Korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonės valstybės ir savivaldybių įstaigose finansuojamos šių įstaigų lėšomis. Už korupcijos prevenciją Įstaigoje atsako jos vadovas.
5. Programa parengta 2 metų laikotarpiui.
6. **Programoje vartojamos sąvokos:**
  - 6.1. Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens (viešąsias paslaugas teikiančios valstybės įstaigos darbuotojo) elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.
  - 6.2. Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.
  - 6.3. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.
  - 6.4. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – pagal pobūdį tapatūs korupcinio pobūdžio nusikalstamai veikai, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – tai valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens (viešąsias paslaugas teikiančios valstybės įstaigos darbuotojo) administracinis, darbo pareigų pažeidimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimančiam, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi (užimamomis pareigomis), viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus.

7. Korupcijos prevencijos principai

Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

- 7.1. **teisėtumo** – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;
- 7.2. **visuotinio privalomumo** – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;
- 7.3. **sąveikos** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;
- 7.4. **pastovumo** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo.

II. APLINKOS ANALIZĖ

1. Korupcijos pasireiškimo prielaidos:

- 1.1. socialinės: pakantumas korupcijai ir jos toleravimas, visuomeninio pilietiškumo stoka, apimanti darbuotojų požiūrio į korupciją neapibrėžtumą ir prieštaringumą, nesipriešinimą korumpuotiems darbuotojams bei pasyvumą antikorupcinėje veikloje.
- 1.2. ekonominės: santykinai maži įstaigos darbuotojų atlyginimai, neužtikrinantys oraus pragyvenimo lygio ir skatinantys ieškoti papildomų pajamų, kitokios asmeninės naudos;
- 1.3. teisinės prielaidos, kurios apima teisės aktų netobulumą, dažną jų keitimą ir kolizijas; atsakomybės už padarytus pažeidimus taikymo trūkumą;
- 1.4. institucinės prielaidos, kurios apima darbuotojų motyvacinės sistemos įstaigoje nebuvimą, neišplėtotą vidaus audito sistemą, neskaidrius sprendimų priėmimo procesus, nepakankamą viešumą bei atskaitomybės stoką.

2. Įvertinus aukščiau nurodytus veiksnius, **Įstaigoje korupcija gali pasireikšti šiose veiklos srityse:**

- 2.1. asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityje;
- 2.2. socialinių paslaugų teikimo srityje;
- 2.3. finansų (buhalterijos) sektoriuje;
- 2.4. ūkio sektoriaus srityje;
- 2.5. statybų ir remonto srityje;
- 2.6. organizuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras;
- 2.7. Atliekant kitas viešojo administravimo ir paslaugų teikimo funkcijas.

3. **Korupcijos įstaigoje pasekmės:**

Įstaigai nevykdant veiksmingos ir kryptingos antikorupcinės politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti Įstaigoje darbinius santykius, dėl ko gali išryškėti tokios pasekmės:

- 3.1. gali sumažėti Įstaigai iškeltų uždavinių įgyvendinimo efektyvumas bei visuomenės pasitikėjimas valstybės įstaigomis;
- 3.2. gali pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų ir socialinių paslaugų kokybė;
- 3.3. gali atsirasti įtampa darbinuose santykiuose, kuri mažina pasitikėjimą vadovaujančiu personalu ir motyvaciją siekti maksimaliai gerų darbo rezultatų;
- 3.4. gali sumažėti Įstaigos gyventojų pasitikėjimas darbuotojais, o kartu Įstaigos prestižas visuomenėje.

III. ANTIKORUPCINĖS PROGRAMOS MISIJA

1. Antikorupcinės programos misija – šalinti prielaidas korupcijai atsirasti ir plisti Įstaigoje.

IV. ANTIKORUPCINĖS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, STRATEGINĖS NUOSTATOS

1. Programos tikslai:

- 1.1. vykdyti korupcijos prevenciją Įstaigoje; užkirsti kelią korupcijos atsiradimui Įstaigoje, išaiškinti ir šalinti korupcijos atsiradimo ir plitimo prielaidas;
- 1.2. užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę Įstaigos ir jos darbuotojų veiklą;
- 1.3. įgyvendinti veiksmingą antikorupcinių priemonių sistemą;
- 1.4. plėtoti Įstaigoje antikorupcinę kultūrą ir antikorupcinį švietimą;
- 1.5. užtikrinti skaidrų viešųjų paslaugų administravimą.

2. Programos uždaviniai:

- 2.1. atskleisti galimas priežastis ir sąlygas korupcijai pasireikšti Įstaigoje ir jas šalinti vykdant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą;
- 2.2. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką;
- 2.3. užtikrinti skaidrumą vykdant viešuosius pirkimus;
- 2.4. užtikrinti teikiamų paslaugų skaidrumą;
- 2.5. per antikorupcinį darbuotojų švietimą didinti nepakantumą korupcijos apraiškoms;
- 2.6. taikyti Įstaigos darbuotojams atitinkamas adekvačias poveikio priemones, atgrasančias nuo korupcinio pobūdžio pažeidimų;
- 2.7. skelbti Programą ir jos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitą Įstaigos interneto svetainėje;
- 2.8. kas du metus sudaryti naują priemonių planą.

3. Programos strateginės nuostatos:

- 3.1. strateginės korupcijos prevencijos kryptys - antikorupcinis švietimas, visų Įstaigos darbuotojų vykdomos veiklos diskrecijos (neapibrėžtumo) mažinimas bei jų atskaitingumo didinimas.
- 3.2. aiškių sprendimų priėmimo kriterijų dėl Įstaigos turto naudojimo, valdymo ar disponavimo taikymas;
- 3.3. skaidraus Įstaigos biudžeto lėšų paskirstymo ir administravimo (viešumas ir atskaitomybė) užtikrinimas;
- 3.4. skaidrumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus; visuomenės informavimas apie viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą;
- 3.5. visuomenės informavimas apie atskleistus korupcijos atvejus ir piktnaudžiavimą pareigomis.

V. ANTIKORUPCINĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO BŪDAI BEI PRIEMONĖS

1. KORUPCIJOS PREVENCIJOS TIKSLAMS IR UŽDAVINIAMS PASIEKTI ĮSTAIGOJE NUMATOMA:

- 1.3. užtikrinti gyventojams teikiamų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų skaidrumą ir kokybės gerinimą per Įstaigos darbuotojų atskaitomybės didinimą ir metinį veiklos užduočių vertinimą;
- 1.4. priimtus naujus Įstaigos darbuotojus įvadinio mokymo metu pasirašytinai supažindinti su Įstaigoje vykdoma Korupcijos prevencijos programa;
- 1.5. organizuoti darbuotojų mokymus profesinės etikos ir korupcijos prevencijos temomis;
- 1.6. išaiškinus korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, ypatingą dėmesį skirti bendradarbiavimui su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija;
- 1.7. skelbti Įstaigos internetinėje svetainėje vidaus tvarkas reglamentuojančius dokumentus;

2. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ, KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

1. Siekiant veiksmingai iširti korupcinius teisės pažeidimus, įstaigoje:
  - 1.1. sudarytos sąlygos įstaigos darbuotojams, gyventojams, kitiems piliečiams anonimiškai telefonu, internetu ir kitomis ryšio priemonėmis pranešti Įstaigos vadovybei savo įtarimus dėl galimos Įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
  - 1.2. palaikomas darbuotojų ir kitų asmenų skatinimas pranešti vadovybei apie piktnaudžiavimus Įstaigoje, laikantis konfidencialumo sąlygos pranešusio asmens atžvilgiu bei apsaugant jį nuo neteisėto poveikio;
  - 1.3. būtina visokeriopa ginti visuotinai pripažįstamas Įstaigos gyventojų teises ir laisves, darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;
  - 1.4. gavus informaciją dėl pažeidimų, galimai turinčių nusikalstamos veikos požymių, būtina nedelsiant informuoti Įstaigos direktorių ir Specialiųjų tyrimų tarnybą teisės aktų nustatyta tvarka;
  - 1.5. būtina užtikrinti besikreipiančių asmenų skundų / pranešimų nagrinėjimo skaidrumą;
  - 1.6. gavus pranešimą dėl galimai korupcinės Įstaigos darbuotojų veikos, nedelsiant pradėti tyrimą, kuris atliekamas per 20 darbo dienų ir apima: tyrimo komisijos iš trijų Įstaigos darbuotojų (pagal kompetenciją, atsižvelgiant į tiriamos veikos specifiką) paskyrimą (skiria direktorius); pažeidėjo pasiaiškinimą; įrodymų surinkimą; informacijos (duomenų) analizę; sprendimo priėmimą ir teikimą Įstaigos vadovui dėl nuobaudos skyrimo (nustačius pažeidimą) už kiekvieną atvejį ar pažeidimą atskirai; sprendimo vykdymo kontrolę (vykdo komisija); pranešėjo informavimą apie tyrimo rezultatus; atvejo pavišininimą Įstaigos internetinėje svetainėje (pažeidimui pasitvirtinus);
  - 1.7. kasmet analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.);
  - 1.8. pagal poreikį bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba, kitomis institucijomis, keičiantis turima informacija apie taikomas korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą.

3. VERTINIMO KRITERIJAI IR SIEKIAMI REZULTATAI

1. Korupcijos prevencijos Įstaigoje Programa ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė vertinami pagal šiuos rodiklius:
  - 1.1. įvykdytų Programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
  - 1.2. neįvykdytų Programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
  - 1.3. programos priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;
  - 1.4. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;
  - 1.5. iširtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičių;
  - 1.6. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir iširtų pažeidimų santykį;
  - 1.7. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus santykį;
2. Programa siekiama sekančių rezultatų:
  - 2.1. vykdyti kryptingą ir sistemingą korupcijos Įstaigoje prevenciją;
  - 2.2. sumažinti korupcijos pasireiškimo Įstaigoje tikimybę;
  - 2.3. padidinti darbuotojų atsparumą ir nepakantumą korupcijai;
  - 2.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga..

4. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

1. Programos uždaviniams įgyvendinti parengiamas Korupcijos prevencijos priemonių planas (toliau – Planas), kuris yra neatskiriama Programos dalis.
  2. Plane numatomi jo įgyvendinimo uždaviniai, priemonės, laukiami rezultatai, įvykdymo laikas, atsakingi vykdytojai, bei priemonių vykdymo rezultatas.
  3. Planas tvirtinamas ir atnaujinamas Įstaigos vadovo įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sritis ir šios programos įgyvendinimą.
  4. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, Įstaiga privalo reguliariai vykdyti numatytą Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.
  5. Programoje numatytų priemonių įgyvendinimo koordinavimą, korupcijos prevencijos proceso organizavimą vykdo asmuo, direktoriaus įsakymu paskirtas atsakingu už korupcijos prevenciją Įstaigoje.
  6. Už Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Įstaigos vadovas.
  7. Už Plane numatytų priemonių įgyvendinimą ir įgyvendinimo kontrolę pagal kompetenciją atsako direktorius, direktoriaus pavaduotojas socialiniam ir medicininiam darbui, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams, padalinių vadovai, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją Įstaigoje, informacinių technologijų specialistas.
  8. Atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius, ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, Programoje ir Plane numatytos priemonės gali būti koreguojamos ar atitinkamai keičiamos.
  9. Programos priemonių įgyvendinimą koordinuojantis asmuo kartą per metus arba pagal poreikį dažniau ataskaitą apie Korupcijos prevencijos programos vykdymą teikia Įstaigos vadovui.
  10. Įstaigos vadovas periodiškai išklauso asmens, atsakingo už korupcijos prevenciją ataskaitą, išsamiai išnagrinėja išvadas ir prireikus teikia nurodymus atitinkamai koreguoti Programą.
-